

SPOLEČNÁ OBCHODNÍ POLITIKA EU

Anna Teličková

ředitelka odboru mnohostranné a společné obchodní politiky

26. června 2012

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

MULTILATERÁLNÍ TÉMATA – 8. ministerská konference WTO

- v prosinci 2011
- opět nikoli negociační konference – hlavní cíl: potvrzení významu systému WTO
- přesto určité ekonomické přínosy:
  - novelizace Dohody o veřejných zakázkách (přínos pro 42 členů 80-100 mld. USD ročně)
  - přístup nových členů – zejm. Ruska a Černé Hory (pravidly WTO se bude řídit 97% světového obchodu)
- dále:
  - boj proti protekcionismu (závazek 44 zemí vč.ČR k „standstillu“)
  - „balíček“ ve prospěch LDCs

MULTILATERÁLNÍ TÉMATA – další vývoj ve WTO po MK 8

- úsilí o dosažení „early harvest“ v DDA (zatím spíše blokováno zejm. zeměmi BRICS – Indie, Brazílie)
- náznaky možného pokroku jen v usnadňování obchodu a řešení sporů
- další oblasti jednání:
  - směrnice pro přístup LDCs
  - jednání o možné plurilaterální dohodě ve službách (problém s napojením na GATS)
  - novelizace ITA (zatím shoda v Market Access, problémem je zahrnutí NTBs)
- Význam pro ČR: spíše systémový
  - ofenzivní zájmy v TF (+ defenzivní v tranzitu)
  - zájem o plurilaterální dohodu ve službách (za předpokladu zapojení emerging economies)
  - zájem o novelizaci ITA (možné zapojení Ruska)

Uvítáme informace o vývoji postojů hlavních partnerů, zejm. BRICS

MULTILATERÁLNÍ TÉMATA – Přístup Ruska do WTO

- předpokládaná ratifikace v červenci, vstup v platnost v srpnu 2012
- přínosy:
  - zvýšení předvídatelnosti a transparentnosti ruského zahraničně-obchodního režimu
  - v tarifní oblasti v dovozu: snižování (či alespoň nezvyšování) vývozních cel (do r. 2017 úplné odstranění u 70% zbožové působnosti)
  - v tarifní oblasti ve vývozu: po uplynutí implementačního období snížení cel u hlavních vývozních položek ČR až o polovinu
  - v netarifní oblasti: sladění technických překážek a sanitárních a fyto-sanitárních opatření s příslušnými dohodami WTO (TBT, SPS); ochrana práv duševního vlastnictví v souladu s dohodou TRIPS; kompatibilita investičních opatření s dohodou TRIMS (vyjma dohodnutého přechodného režimu v oblasti automobilového průmyslu – do r. 2017)
  - obchod se službami: Rusko se celkem zavázalo v 11 sektorech a 116 podsektorech služeb
- odhad ročního hospodářského přínosu pro EU 4 mld. EUR, pro RF 2 mld. EUR
- otevření trhů Běloruska a Kazachstánu, které s Ruskem tvoří Celní unii)
- problémy:
  - stálé či dočasné zvyšování některých dovozních cel
  - zvyšování vývozních cel (např. u ropy z 411,2 na 460,7 USD za t – prozatím však odpovídá závazkům RF + problémy s objemem dodávek)
  - zákazy dovozu (např. u živých zvířat)
  - problémy s napojením na Celní unii a připravované euroasijské hospodářské společenství

BILATERÁLNÍ TÉMATA – FTA již v platnosti

Korejská republika – Dohoda o volném obchodu

- První evropská dohoda „nového typu“ - DCFTA, prohloubená a komplexní dohoda o volném obchodu
- Dohoda předběžně prováděna od 1. července 2011
- Souběžně probíhá ratifikace ve všech členských státech (ČR již ratifikaci dokončila)
- Zásadní je zajištění řádné implementace
- Přínosy dohody: široká liberalizace vzájemného obchodu, většina položek liberalizována do 5-ti let, cca 70% k datu vstupu dohody v platnost, eliminace NTBs, otevření korejského trhu pro služby, lepší ochrana a vymahatelnost IPR včetně GIs.
- Odhadované ekonomické dopady: zvýšení HDP EU až o 0,08%; zvýšení exportu do KR až o 82,6% - největší nárůst exportu u automobilů, masných a mléčných výrobků, strojírenských výrobků, elektronických zařízení; zvýšení exportu ČR až o 27%
- Skutečné dopady : za prvních 6 měsíců provádění dohody nárůst exportu EU do Koreji o 20%, pokles dovozu z Koreji do EU o 8%; nárůst exportu ČR o 64%, nárůst dovozu o 30%; za leden – duben 2012 nárůst exportu ČR o 65%, nárůst dovozu do ČR o 61%.

BILATERÁLNÍ TÉMATA - Latinská Amerika

Kolumbie a Peru – vícestranná obchodní dohoda

- Podpis dohody – členskými státy v rámci zasedání Rady pro zahraniční věci 31.5.; společný podpis s Kolumbií a Peru 26. června v Bruselu
- Dohoda bude předběžně prováděna – zahájení možné v druhé polovině roku
- Výhody:
  - průmyslové výrobky - ke dni vstupu v platnost odstraní Kolumbie celní sazby na 80% evropských vývozu, Peru na 65%, do 10 let budou všechny celní sazby nulové
  - zemědělské výrobky – na některé výrobky delší liberalizační období než u průmyslových, nejvýše 17 let
  - Odhadovaná úspora na clech pro evropské firmy – téměř 300 mil. EUR
  - Odstranění netarifních překážek obchodu – zrušení zvláštního režimu pro dovoz ojetých automobilů Peru do 2 let, závazek Kolumbie, že režim E85 nařizující používat 85% palivové biosložky nebude závazný
  - Významné otevření trhu služeb
  - Posílení ochrany IPR a zajištění ochrany cca 200 evropských GIs, včetně Českobudějovického piva na kolumbijském trhu
  - Otevření trhu veřejných zakázek, až na úroveň místní samosprávy
- Ekonomické přínosy pro ČR:
  - Mírné zvýšení HDP ČR
  - Nárůst exportu ČR do Kolumbie a Peru o 12%, přičemž nárůst v sektoru textilu a oděvů - o 30%, automobilů a dopravních prostředků - o 29%, výrobků lehkého průmyslu - o 20%, potravinářských výrobků - o 17% a výrobků těžkého průmyslu - o 15%.

BILATERÁLNÍ TÉMATA - Latinská Amerika

Střední Amerika – Dohoda o volném obchodu jako součást Asociační dohody

- Podpis dohody – plánován na konec června
- Dohoda bude předběžně prováděna – zahájení možné v druhé polovině roku
- Přínosy dohody:
  - Země Střední Ameriky budou od okamžiku vstupu Dohody v platnost eliminovat 48% celních sazeb, 92% bude odstraněno do 10 let, další 4% do 15 let.
  - Na základě eliminace celních sazeb by měli evropští exportéři ušetřit částku ve výši 87 mil. EUR za rok.

MERCOSUR - Dohoda o volném obchodu jako součást Asociační

- Jednání byla obnovena v létě 2010
- K výměně nabídek by mělo dojít v létě
- Situaci komplikují vztahy mezi státy uvnitř uskupení a také protekcionistické chování Argentiny

BILATERÁLNÍ TÉMATA – Severní Amerika

Kanada – Dohoda o volném obchodu

- Jednání jsou v závěrečné fázi – některé klíčové otázky jsou stále otevřené
- Nejproblematictější – pravidla původu, netarifní překážky obchodu, IPR
- Nově bude součástí dohody i ochrana investic
- Pro ČR citlivé téma jednostranné vízové povinnosti
- Ekonomické přínosy:
  - Nárůst spotřebitelského přebytku EU o 3,4 mld. USD
  - nárůst celkového HDP EU o více než 4,7 mld. USD
  - nárůst vývozu EU do Kanady o 24,3%
  - Odhadovaná celní úspora ČR až 90 mil. CZK

EU – USA

- Aktivity v rámci Transatlantické ekonomické spolupráce (TEC) – předmětem zejména oblast regulatorní spolupráce, bezpečného obchodu, spolupráce v oblasti ICT a investiční spolupráce
- Aktivity v rámci pracovní skupiny na vysoké úrovni (HLWG) – **možnost sjednání komplexní dohody o volném obchodu**

BILATERÁLNÍ TÉMATA – Země východního partnerství a jižní Středomoří

Ukrajina - Dohoda o volném obchodu jako součást Asociační dohody

- Jednání byla ukončena v prosinci 2011
- Ratifikace a podpis zůstávají podmíněny pozitivním vnitropolitickým vývojem na Ukrajině
- EU dosáhla ambiciózní obchodní dohody se zachováním evropských „red lines“ (vysoká míra liberalizace zemědělských i průmyslových položek - včetně celních sazeb u automobilů, zrušení exportních cel, kapitola k energetice, ochrana GIs).

Gruzie, Moldavsko, Arménie - Dohoda o volném obchodu jako součást Asociačních dohod

- V prosinci bylo rozhodnuto o zahájení jednání s Gruzíí a Moldavskem, v únoru s Arménií

Jižní Středomoří - Dohody o volném obchodu jako součásti Asociačních dohod

- Mandát k zahájení jednání s Egyptem, Jordánskem, Marokem a Tuniskem byl schválen v roce 2011

BILATERÁLNÍ TÉMATA - Asie

Indie – Dohoda o volném obchodu

- Jednání jsou v závěrečné fázi, avšak bez dalšího pokroku
- Problematické: asymetrická liberalizace tarifů, veřejné zakázky, duševní vlastnictví, služby
- Nově zařazena ochrana investic

Singapur – Dohoda o volném obchodu

- Jednání jsou ve finále – předpokládané uzavření do konce roku 2012
- Nově zařazena ochrana investic
- Problematické: pravidla původu, služby, IPR, NTBs

Malajsie – Dohoda o volném obchodu

- Jednání zahájena v roce 2010
- V důsledku voleb (červen) v současné době jednání stagnují

Vietnam – Dohoda o volném obchodu

- V březnu uzavřeno „scoping exercise“, Rada pro zahraniční věci dne 31.5. vyslovila souhlas se zahájením jednání

Japonsko – možnost zahájení jednání o Dohodě o volném obchodu

- Bylo dokončeno „scoping exercise“
- EK nyní předloží ČS návrh mandátu pro jednání o FTA
- Citlivé téma, obavy ze strany automobilového průmyslu

DALŠÍ AKTUÁLNÍ TÉMATA

Veřejné zakázky – nová iniciativa EK

- EK přijala návrh nařízení EU o přístupu zboží a služeb třetích zemí k veřejným zakázkám v EU a podpoře jednání o přístupu zboží a služeb Unie na trhy veřejných zakázek mimo EU - COM(2012) 124
- návrhem se nyní začíná zabývat Rada a EP, ale i BusinessEurope a oborové svazy v EU
- první reakce velmi rozpačité – mohlo by se obrátit proti unijním podnikům, administrativní náročnost, posun v kompetencích

System všeobecných celních preferencí – GSP

- Nové nařízení o GSP – vstup v platnost v roce 2013
- V červnu byla dosažena politická shoda mezi Evropským parlamentem, EK a Radou o jeho znění
- Hlavní nové prvky:
  - Snížení počtu příjemců systému - dojde k vyloučení těch zemí, které patří mezi země s vyšším středním příjmem na hlavu a které mají sjednanou obchodní dohodu s EU - ze systému vypadnou státy jako Bělorusko, Rusko, Kazachstán, Libye, Gabon, Kostarika, Panama, Kuba, Venezuela, Brazílie, Uruguay, Argentina, Malajsie a Palaos (pro vyloučené země bylo stanoveno přechodné období)
  - Rozšíření produktového pokrytí – do schématu tak budou zařazeny některé suroviny důležité pro ČR – surový hořčík, wolfram, titan
  - Zmírnění graduačních podmínek (na 17,5%, u textilu na 14,5%)
  - Zmírnění podmínek pro vstup do systému GSP+ - posun prahu zranitelnosti na 2%, do systému by tak mohl být nově zařazen např. Pákistán a Filipíny
  - Posílení požadavku na dodržování závazků vyplývajících z Konvencí OSN a ILO v praxi pro příjemce GSP+

DALŠÍ AKTUÁLNÍ TÉMATA - Investice

- vstup Lisabonské smlouvy v platnost - přímé zahraniční investice v kompetenci EK
- přechodné řešení – tzv. **grandfathering** (nařízení upravující přechodné období pro dvoustranné investiční dohody uzavřené mezi členskými státy a třetími zeměmi
  - Na konci května byla dosažena politická shoda mezi Evropským parlamentem, EK a Radou o jeho znění
  - Nařízení by mělo vstoupit v platnost do konce roku 2012
- ochrana investic bude zařazena do některých sjednávaných **FTA**
- Rozšíření mandátu o ochranu investic již bylo schváleno pro jednání s Indií, Singapurem a Kanadou
- Ochranu investic zahrnuje i nový mandát pro jednání se zeměmi Středomoří (Maroko, Tunisko, Egypt, Jordánsko)

DALŠÍ AKTUÁLNÍ TÉMATA

Strategie přístupu na trhy 3. zemí - MAS

- druhá zpráva EK o překážkách obchodu a investic potvrdila pokračování protekcionistických tendencí a systematické používání opatření diskriminujících zahraniční výrobce v řadě rychle se rozvíjejících ekonomik (<http://www.mpo.cz/dokument85289.html>)
- evaluace Databáze pro přístup na trh MADB ukázala nízké povědomí o tomto informačním portálu mezi podniky v ČR – potřeba další propagace (<http://madb.europa.eu>)
- probíhá evaluace Market Access Partnership, včetně činnosti tzv. Market Access Teams (MAT) – uvítáme poznatky z teritorií a náměty na zlepšení činnosti ([kontakni adresy prekazky obchodu@mpo.cz](mailto:kontakni.adresy.prekazky.obchodu@mpo.cz), tykvarova@mpo.cz)

Děkuji za pozornost!

Kontakty:

telickova@mpo.cz

www.mpo.cz